

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Muhamahoro Orly-Divin,
reprezentat de avocata Bîrcă Ludmila,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Muhamahoro Orly-Divin împotriva Inspectoratului General
pentru Migrație, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil
și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 03 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru,

(Dosarul nr. 3ra-760/25

NR. PIGD 2-23143304-01-3ra-27102025)

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ.
Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de
casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru – jud. V. Chisilița
Curtea de Apel Centru – jud. V. Sîrbu, L. Bagrin, A. Cașcaval

19 martie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de Muhamahoro Orly-Divin, reprezentat de avocata Bîrcă Ludmila,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. În data de 09 octombrie 2023, avocatul Bîrcă Ludmila în numele lui Muhamahoro Orly-Divin a mdepus o acțiune împotriva Inspectoratului General pentru Migrație solicitând anularea deciziei nr. 5570/23/DAA din 29 august 2023 prin care a fost respinsă a cererea de azil a lui Muhamahoro Orly-Divin și obligarea Direcției azil și apatridie a Inspectoratului General pentru Migrație să-i acorde azil pe teritoriul Republicii Moldova.

2. În argumentarea acțiunii Muhamahoro Orly-Divin, a menționat că, s-a născut la data de XXXXX în orașul Bujumbura, XXXXX, este de naționalitate XXXXX și de religie XXXXX.

3. Reclamantul a specificat că în cadrul interviului petrecut pentru acordarea protecției sub formă de azil, a declarat că motivul care a stat la baza plecării din XXXXX, au fost problemele lui cu membrii partidului de guvernământ, care au început în urma participării la alegerile locale a tatălui său din comuna XXXXX, provincia XXXXX.

4. De asemenea, a comunicat că în XXXXX, tatăl său a decedat în urma unei intoxicații cu o substanță necunoscută, fiind otrăvit de către membrii partidului de guvernământ, or, el a fost intoxicat de asemenea, însă cu ajutorul medicilor naturaliști din localitatea de baștină, a supraviețuit.

5. A mai specificat în cadrul interviului că acușările și urmărirea din partea regimului de guvernământ în privința tatălui său erau bazate pe motive de finanțare a persoanelor care voiau schimbarea partidului de guvernământ. După cele întâmplate cu tatăl său, la casa părintească s-au prezentat reprezentanți ai forțelor de ordine care l-au agreat și au distrus geamurile casei.

6. În urma acestor acțiuni, în anul 2021, a avut prima tentativă de a părăsi țara, însă în urma unor informații apărute din partea unor prieteni, precum că acesta ar putea fi arestat la aeroport, a anulat biletul de călătorie.

7. După moartea tatălui său, în luna noiembrie 2022, împreună cu mama sa au luat decizia de a pleca repetat din țara de origine, anunțând autoritățile de la frontiera de stat că pleacă din țară pentru 3 zile, astfel ajungând în Republica Moldova.

8. A notat reclamantul că la data de 23 noiembrie 2022, s-a adresat la Direcția azil și apatridie cu o cerere de azil în Republica Moldova, iar referitor la motivul solicitării azilului a declarat că are teama de a reveni în țara de origine, unde viața și integritatea personală va fi pusă în pericol. Întoarcerea în țara de origine este exclusă din motiv că nu se simte în siguranță pe teritoriul acesteia și a plecat din cauza că au fost problemele cu autoritățile de stat și riscă de a fi arestat din nou, ceea ce poate să aducă la consecințe grave în privința sa, de aceea și a solicitat azil pe teritoriul Republicii Moldova.

9. Prin decizia nr. 5570/23/DAA din 29 august 2023, cererea de azil a fost respinsă.

10. A mai indicat reclamantul că din motivarea deciziei se observă faptul că Direcția azil și apatridie din cadrul Inspectoratului General Pentru Migrație al MAI nu a efectuat o verificare minuțioasă a cererii de oferire a unei protecții pe teritoriul Republicii Moldova.

11. De asemenea, reclamantul a susținut că în decizia contestată lipsește atât cercetarea tuturor aspectelor relevante ale cererii de azil, prevăzută de art. 42 al Legii 270, cât și cercetarea de către autoritățile competente a evenimentelor care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cât și pe cele care sau desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine, care este obligatorie în virtutea prevederilor art. 48 al Legii 270.

12. În concluzie, reclamantul a notat că consideră că întrunește condițiile prevăzute de art. 17 alin. (1) al Legii privind azilul, care prevede că statutul de refugiat se recunoaște, la solicitare, străinului care, în virtutea unei temeri bine întemeiate de a fi persecutat pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, se află în afara țării a cărei cetățenie o deține și care nu poate sau, datorită acestei temeri, nu dorește să se pună sub protecția acestei țări; sau care, nedeținând nici o cetățenie și găsindu-se în afara țării în care își avea domiciliul legal și obișnuit, ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau, datorită respectivei temeri, nu dorește să se reîntoarcă.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin hotărârea din 01 aprilie 2025, a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată înaintată de Muhamahoro Orly-Divin, a fost respinsă ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

14. La data de 03 aprilie 2025, avocata Bîrcă Ludmila, în interesele lui Muhamahoro Orly-Divin, a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 01 aprilie 2025, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin decizia din 03 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru, a fost respinsă cererea de apel depusă de avocata Bîrcă Ludmila, în interesele lui Muhamahoro Orly-Divin, și s-a menținut hotărârea din 01 aprilie 2025, a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

16. Curtea de Apel a reținut că, în speță, obiectul controlului judecătoresc îl constituie decizia Direcției azil și apatridie a Inspectoratului General pentru Migrație, nr. 5573/23/DAA din 29 august 2025, prin care a fost respinsă cererea sa de acordare a unei forme de protecție sub formă de azil.

17. Totodată, instanța de apel a reținut că, din materialele cauzei rezultă că, la caz, Muhamahoro Orly-Divin nu a justificat iminența persecutării sale în țara de origine pe principii politice, deoarece, doar tatăl său se presupune că a fost implicat în procesul politic, reclamantul/apelant neavând tangență cu viața politică a țării. Mai mult ca atât, la stabilirea persecuției prin prisma activității politice, trebuie de atras atenția asupra personalității solicitantului și opinia sa politica, or, la caz stabilit că solicitantul de azil nu a fost o personalitate politică sau să desfășoare careva activități politice.

18. Instanța de apel a notat că Muhamahoro Orly-Divin nu a demonstrat faptul, că plecarea sa din țara de origine ar fi fost rezultatul direct al unor acțiuni de intimidare și/sau persecuție din partea organelor oficiale sau membrii partidului de guvernământ, or, deși acesta susține că problemele cu guvernarea au început odată cu activitatea tatălui său pe arena politică din țară, în anul 2015, în susținerea identității sale, Muhamahoro Orly-Divin a prezentat la Direcția azil și apatridie pașaportul național seria XXXXX numărul XXXXX eliberat la XXXXX și în anul 2022 a părăsit legal țara de origine legal, având contacte nemijlocite cu autoritățile statale, circumstanțe care indică faptul că reclamantul nu se află în atenția autorităților ca o persoană considerată urmărită politic, iar declarațiile solicitantului de azil cu privire la temerea sa bazată pe „opinia politică” sunt considerate irelevante. Or, potrivit pct. 106 din Manualul UNHCR privind proceduri și criteriile de acordare a statutului de refugiat în baza Convenției de la Geneva din 1951 cu privire la statutul refugiaților, prevede că ori de câte ori este posibil, protecția națională are prioritate față de protecția internațională.

19. Mai mult, cu referire la expunerea unor riscuri semnificative, la reîntoarcerea în țară, instanța de apel a notat că în susținerea acestora, Muhamahoro Orly-Divin

nu a demonstrat faptul că în privința sa a fost intentată o cauză penală și că în privința sa au fost aplicate acte de persecuție în urma activității politice, în sensul art. 17 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, care ar fi suficient de grave prin natura sau prin repetarea lor pentru a putea constitui o violare gravă a drepturilor fundamentale ale omului, să reprezinte o multitudine de măsuri, inclusiv violări ale drepturilor omului, care sunt suficient de grave pentru a afecta o persoană în măsura prevăzută, după cum ar fi: acte de violență fizică și psihică, inclusiv a celor de violență sexuală; măsurilor legale, administrative, polițienești și/sau judiciare care sunt discriminatorii sau care sunt aplicate într-o manieră discriminatorie; acușări sau pedepsei discriminatorii sau disproportionale; acușări sau pedepsiri ca urmare a refuzului de îndeplinire a serviciului militar în caz de conflict, atunci când îndeplinirea serviciului militar ar presupune săvârșirea de infracțiuni sau de acte care cad sub incidența clauzelor de excludere prevăzute la art. 17 al Legii specificate supra; abuzuri și acte discriminatorii împotriva unor persoane din motive de gen sau abuzurilor și actelor discriminatorii împotriva minorilor.

20. De altfel, analizând elementul subiectiv al temerii, instanța de apel a notat că, apelantul nu a demonstrat riscurile la adresa siguranței sale cauzate de activitatea politică a tatălui său și evidențiază neconcordanțe referitor la data decesului acestuia. Deși Muhamahoro Orly-Divin a declarat că tatăl său a decedat în noiembrie 2022, fotografia prezentată cu ceremonia de comemorare sugerează data de XXXXX, din ce reiese că tatăl apelantului ar fi decedat după plecarea solicitantului din țara de origine, iar fragmentele foto nu indică vreo legătură directă a evenimentelor captate cu apelantul. Instanța de apel mai reține că actul de deces se referă la XXXXX, un nume diferit de cel al reclamantului, iar aceste discrepante nu au fost explicate în cursul judecății.

21. Cu referire la argumentele apelantului referitor la plecarea surorilor sale din țară și obținerea statutului de refugiat în XXXXX, instanța de apel nu le-a reținut, deoarece deciziile prezentate (20 și 16 februarie 2023) vizează persoane cu numele XXXXX, XXXXX și XXXXX, nefiind clar dacă acestea sunt rude directe ale reclamantului și dacă protecția acordată se aplică în condițiile cazului său.

22. Or, din circumstanțele enumerate supra, nu rezultă existența unei temeri sau a unei probabilități de persecuție în țara de origine, or, nici Inspectoratului General pentru Migrație din cadrul MAI și nici instanțelor de judecată, nu le-au fost prezentate probe pertinente și concludente privind prezența unor temeri bine întemeiate că Muhamahoro Orly-Divin a fost persecutat în țara sa de origine pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică și că datorită acestor temeri nu se poate afla sub protecția țării a cărei cetățenie o deține.

23. În aceeași ordine de idei, instanța de apel a subliniat că în susținerea cerințelor înaintate, reclamantul/apelantul a operat cu presupuneri, iar afirmațiile cu privire la expunerea riscului de a fi persecutat pe motive politice, sunt premature și irelevante, or, Muhamahoro Orly-Divin nu a individualizat nicio acțiune întreprinsă împotriva sa, ce ar pune în pericol viața sau integritatea acestuia, în defavoarea solicitantului de azil fiind conchis faptul că acesta a oferit o informație destul de generală privind temerea sa individuală.

24. Suplimentar, din circumstanțele cauzei instanța a reținut că situația apelantului este una pe cât de contradictorie pe atât de sugestivă, reflectând un comportament inacceptabil pentru o persoană solicitantă de azil, or, la data de 01 august 2023 Muhamahoro Orly-Divin a solicitat eliberarea pașaportului pe motiv că are nevoie de bani, și s-a obligat să restituie pașaportul în decurs de 5 zile, însă așa și nu la restituit, prin ce a încălcat art. 31 alin. (1) lit. e) din Legea privind azilul, ce expres prevede că solicitantul este obligat să predea actele de identitate, inclusiv cele de călătorie, aflate în posesia sa.

25. Cu referire la argumentele apelantului despre temerile bine întemeiate de a se reîntoarce în țara de origine, este de menționat că statutul de refugiat nu este determinat doar de simpla existență a unei stări de spirit a celui în cauză, ci și de situația obiectivă pe care se bazează aceasta. Termenul de „temeri bine întemeiate”, conține atât un element subiectiv, cât și unul obiectiv, iar pentru determinarea existenței unei temeri bine întemeiate trebuie luate considerație ambele elemente.

26. Mai mult, Muhamahoro Orly-Divin, nu a identificat niciun motiv de agresiune, dominație străină sau existența unor evenimente care au tulburat ordinea publică în țara de origine, nu are niciun motiv de temere, mai mult ca atât s-a bazat și a relatat informații destul de neclare.

27. De asemenea, instanța de apel a menționat că apelantul nu a demonstrat un risc individualizat la întoarcerea în XXXXX, or, sursele internaționale susținute de parte, reflectă că tensiunile politice și conflictele etnice vizează în principal activiștii politici și nu rudele acestora sau cetățenii obișnuiți.

28. De altfel, documentele prezentate de apelant nu confirmă legătura directă a decesului tatălui său, cu apelantul, iar discrepanțele de date și nume ridică incertitudini. Prin urmare, probele prezentate nu susțin existența unui risc personal și nu justifică acordarea protecției internaționale.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

La 17 octombrie 2025, Muhamahoro Orly-Divin, reprezentat de avocata Bîrcă Ludmila, a declarat recurs împotriva deciziei din 30 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru, solicitând admiterea recursului și casarea integrală a deciziei cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

ARGUMENTELE RECURSULUI

În motivarea recursului, Muhamahoro Orly-Divin, reprezentat de avocata Bîrcă Ludmila, a susținut că instanța de apel a aplicat eronat prevederile legale relevante și a omis examinarea detaliată a circumstanțelor esențiale ale cauzei, astfel că concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

29. Consideră recurentul că, instanța de apel în lipsa unui suport probatoriu concludent și fără argumente certe, a respins cererea de apel fără a se expune asupra tuturor aspectelor de drept și de fapt ale litigiului.

30. Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale.

31. Prin referința din 30 octombrie 2025, Inspectoratul General pentru Migrație, Direcția Azil și Apatridie, a solicitat respingerea cererii de recurs depuse de Muhamahoro Orly-Divin, reprezentat de avocata Bîrcă Ludmila.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

32. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

33. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen”

34. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

35. Art. 246 alin. (1) și (2) lit. h) Codul administrativ prevede că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

36. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată atestă că decizia motivată a fost notificată reprezentantei recurentului la 25 septembrie 2025, iar recursul a fost depus, cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

37. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

38. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

39. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în cererea de recurs, nu relevă temeuri justificate care să convingă că există o aparență privind interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de apel, care au fost analizate de către Curtea de Apel, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia

hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

42. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

43. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

45. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

46. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

47. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de Muhamahoro Orly-Divin, reprezentat de avocata Bîrcă Ludmila.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni